

14. Danmarkskortet (B)

Sagsnr.: 23-017611

Åbent

Kompetence

Byrådet.

Beslutningstema

Byrådet kan på baggrund af indstilling fra Seniorudvalget, Socialudvalget, Erhvervs-, Beskæftigelses- og Uddannelsesudvalget samt Økonomiudvalget beslutte at iværksætte handlingsplaner til styrkelse af den juridiske kvalitet i sagsbehandlingen på eventuelle problemramte områder i serviceloven.

Indstilling

Chef for Sundhed og Ældre, Chef for Handicap- og Psykiatri samt Chef for Børn og Unge indstiller,

1. at Byrådet på baggrund af indstilling fra Erhvervs-, Beskæftigelses- og Uddannelsesudvalg, Socialudvalget, samt Seniorudvalget beslutter, om og i givet fald på hvilke områder i serviceloven, der skal udarbejdes handlingsplaner til styrkelse af den juridiske kvalitet i sagsbehandlingen.

Sagens indhold

Baggrund

Social-, Bolig- og Ældreministeriet udarbejder hvert år inden 1. juli en oversigt over kommunernes omgørelsesprocenter i Ankestyrelsens afgørelser af klagesager efter lov om social service (serviceloven). Det kaldes populært for Danmarkskortet.

Danmarkskortet over omgørelsesprocenter består af et overordnet kort med omgørelsesprocenter på hele socialområdet, og to underliggende kort med delmængder af det overordnede kort som viser omgørelsesprocenter på hhv. børnehandicapområdet og voksenhandicapområdet i forhold til 14 specifikke bestemmelser.

En omgørelse er defineret som en ændret eller ophævet kommunal afgørelse samt en hjemvisning af en afgørelse til fornyet behandling i kommunen.

Omgørelsesprocenterne for den enkelte kommune skal behandles på et byrådsmøde inden årets udgang. På mødet skal Byrådet drøfte og tage stilling til, om der på baggrund af Danmarkskortet er behov for at iværksætte handlingsplaner til styrkelse af den juridiske kvalitet i sagsbehandlingen på et eller flere områder i serviceloven.

Der er ikke formkrav til indholdet af en handlingsplan eller krav til på hvilket niveau i kommunen, planen skal vedtages. Behovet for en handlingsplan kan imidlertid opstå på et specifikt område, såfremt omgørelsesprocenten sammenholdt med andre oplysninger tyder på problemer på området; problemer, der forventes at kunne løses ved en handlingsplan.

Såfremt Byrådet ikke finder behov for iværksættelse af en eller flere handlingsplaner, skal Ankestyrelsen orienteres om fravalget og begrundelsen herfor.

Servicelovens bestemmelser har forskellige målgrupper og formål. Afgørelser efter servicelovens bestemmelser kan både dække over mindre komplekse enkeltansøgninger, som fx bevilling af en rollator, men også ansøgninger om bevillinger af bil med særlig indretning, der kræver flere og dybere undersøgelser. På samme måde dækker serviceloven også over afgørelser omkring børnefaglige undersøgelser, og bevillinger i forhold til løbende sager og ydelser så som hjemmehjælp, støttekontaktpersoner eller afgørelser om tabt arbejdsfortjeneste. Sagerne og afgørelsernes antal samt indhold, kompleksitet og tidsperspektiv varierer derfor og er meget forskellige på tværs af områder og konkrete paragraffer.

Som følge heraf udgør Danmarkskortet, herunder med de to delmængdekort ikke ét enkeltstående billede på alle afgørelser efter servicelovens bestemmelser i Slagelse Kommune og administrationens arbejde i forhold hertil. Der er tale om et samlet blik, der spænder over sager og afgørelser af

varierende kompleksitet på tværs af forskellige fagområder i kommunen. De to delmængdekort tjener her til at variere blikket noget, men serviceloven er bredere end som så. Konkret træffer Sundhed og Ældre, Handikap og Psykiatri, samt Børn og Unge, herunder Ungeenheden afgørelser og bevilliger ydelser efter serviceloven.

Afgørelser efter serviceloven hører således under tre fagudvalg i Slagelse Kommune. Det drejer sig om Seniorudvalget, Socialudvalget og Erhvervs-, Beskæftigelses- og Uddannelsesudvalget. Med denne sag forelægges således Danmarkskortet for 2022 for disse udvalg til Byrådets behandling.

Handicaprådet og Ældrerådet orienteres om Danmarkskortet.

Samlet overblik

Det fremgår af det samlede Danmarkskortet for 2022, at Ankestyrelsen har afgjort 133 sager på hele servicelovens område for Slagelse Kommune. I 47 af klagesagerne har Ankestyrelsen omgjort kommunens afgørelse. Dette giver en omgørelsesprocent på ca. 35 % på det samlede sociale område. Landsgennemsnittet var 37,5% på det samlede servicelovområde i 2022.

I forhold til den del af Danmarkskort der fremhæver delmængden på børnehandikapområdet (servicelovens § 32, 32a, 36, 39-40, 41, 42-43 og §§ 44-45), afgjorde Ankestyrelsen 24 sager i 2022. I 14 af sagerne blev kommunens afgørelse stadfæstet. I 10 af sagerne har Ankestyrelsen omgjort kommunens afgørelse. Af disse blev 9 sager hjemvist til kommunens fornyede behandling. Én af sagerne blev ændret eller ophævet. Dette giver en omgørelsesprocent på ca. 42 % på dette område. Landsgennemsnittet var 48,8 % på børnehandikapområdet under serviceloven i 2022.

I forhold til den del af Danmarkskort, der fremhæver delmængden på voksenhandikapområdet (servicelovens § 95-96, 97 og § 100), afgjorde Ankestyrelsen 18 sager i 2022. I 10 af sagerne blev kommunens afgørelse stadfæstet. I 8 af sagerne har Ankestyrelsen omgjort kommunens afgørelse. Af disse blev alle 8 hjemvist til kommunens fornyede behandling. Ingen af de 8 sager blev ændret eller ophævet. Dette giver en omgørelsesprocent på ca. 44 % på dette område. Landsgennemsnittet på voksenhandikapområdet lå på 38,9 %.

I forhold til de omkringliggende kommuner er omgørelsesprocenterne:

Kommune	Samlet SEL	Børnehandikap-området	Voksenhandikap-området
Holbæk	41 %	57 %	17 %
Kalundborg	45 %	54 %	45 %
Ringsted	38 %	25 %	45 %
Næstved	42 %	56 %	25 %
Sorø	41 %	36 %	75 %
Slagelse	35 %	42 %	44 %

-

Seniorudvalget

Sundhed og Ældre

Center for Sundhed og Ældre har truffet afgørelse i 47 ud af de 133 sager på servicelovsområdet som Ankestyrelsen afgjorde i 2022. Siden 2021 er der derved sket en stigning i antal sager, der er oversendt til Ankestyrelsen, da antallet af sager i 2021 udgjorde 37 sager.

Af nedenstående skema ses fordelingen af sager på henholdsvis ophævet/ændret, hjemviste og stadfæstede indenfor centrets område. Stadfæstede afgørelser er, hvor kommunen har truffet korrekt afgørelse.

Ophævet/ændret	Hjemvist	Stadfæstet
4,2 % (2 sager)	19,2 % (9 sager)	76,6 % (36 sager)

Af skemaet nedenfor fremgår det, hvordan de 47 afgørelser fordeler sig på de enkelte paragraffer i Center for Sundhed og Ældre. Af skemaet nedenfor fremgår det, hvordan de 25 afgørelser fordeler sig på de enkelte paragraffer i serviceloven (SEL) under Handicap og Psykiatri. **Områder med fed betyder der er tale om voksenhandikapområdet-** Paragraffer der ikke er truffet afgørelse efter fremgår ikke af skemaet nedenfor .

Område	Ophævet/ændret	Hjemvist	Stadfæstet
Biler (SEL § 114)	0	3	10
Boligindretning (SEL § 116)	1	1	6
Forbrugsgoder (SEL § 113)	0	0	8
Hjemmehjælp (SEL § 83)	0	1	2
Kontant tilskud (SEL § 95)	0	1	0
Hjælpebidrag (SEL § 112)	1	3	10

Den ændrede afgørelse efter § 116 Boligindretning omhandler ansøgning om stolelift og den ændrede afgørelse efter §112 omhandler en tyngdedyne.

Begrundelserne i de hjemviste sager fra Ankestyrelsen er som overvejende hovedregel, at sagerne ikke indeholder tilstrækkelige oplysninger til, at der kan træffes afgørelse i sagen. Endvidere har Ankestyrelsen i en sag kritiseret kommunen for utilstrækkelig begrundelse og genvurdering.

Det er kommunens pligt at sørge for, at der forud for, at der træffes afgørelse i en sag, indhentes tilstrækkelige oplysninger. Dette er et grundlæggende forvaltningsretligt princip, som ligeledes er indarbejdet i den sociale retssikkerhedslov.

Kommunen har endvidere pligt til at opfylde kravene i forvaltningsloven om, at afgørelsen skal indeholde en tilstrækkelig begrundelse og i genvurderingen tage stilling til relevante klagepunkter samt forklare, hvorfor disse ikke ændrer afgørelsens resultat.

En enkelt af sagerne der udgør danmarkskortet på voksenhandikapområdet, stammer fra Sundhed og Ældre. Denne sag blev hjemvist til fornyet behandling.

Socialudvalget

Handicap og Psykiatri

Handicap og Psykiatri har truffet afgørelse i 25 ud af de 133 sager på servicelovsområdet som Ankestyrelsen afgjorde i 2022. Siden 2021 er der sket en stigning på 7 klagesager.

Af nedenstående skema ses fordelingen af sager på henholdsvis ophævet/ændret, hjemviste og stadfæstede indenfor områderne voksen/handicap.

Ophævet/ændret	Hjemvist	Stadfæstet
Ingen	44 % (11 sager)	56 % (14 sager)

Af skemaet nedenfor fremgår det, hvordan de 25 afgørelser fordeler sig på de enkelte paragraffer i serviceloven (SEL) under Handicap og Psykiatri. **Områder med fed betyder der er tale om voksenhandikapområdet-** Paragraffer der ikke er truffet afgørelse efter fremgår ikke af skemaet nedenfor .

Område	Ophævet/ændret	Hjemvist	Stadfæstet
Socialpædagogisk støtte (SEL § 85)		1	1

Kontant tilskud (SEL § 95)		1	1
Borgerstyret Personlig Assistance (SEL § 96)			1
Merudgifter (SEL § 100)		6	8
Misbrugsbehandling (SEL § 101)		1	
Tilbud af behandlingsmæssig karakter (SEL § 102)		1	2
Midlertidigt botilbud (SEL § 107)		1	
Længerevarende botilbud (SEL § 108)			1

17 af de behandlede sager på Voksenhandikapområdet, ligger indenfor Handikap og Psykiatri område. Syv af disse sager blev hjemvist. Resten blev stadfæstet.

Begrundelserne i de hjemviste sager fra Ankestyrelsen i forhold til sagerne om merudgiftsydelse er, at der ikke er taget stilling til *det medicinske kriterium*. Der er tale om en praksisændring, og afgørelserne vil fremadrettet blive indrettet efter dette i forhold til at medtage det medicinske kriterium.

Begrundelserne i øvrigt er som overvejende hovedregel, at sagerne ikke indeholder tilstrækkelige oplysninger til, at der kan træffes afgørelse i sagen.

Børn og Unge

Børn og Unge har truffet afgørelse i 61 af de 133 sager, på servicelovsområdet som Ankestyrelsen afgjorde i 2022. Der er således sendt 8 sager mere til Ankestyrelsen end i 2021, idet der i 2021 blev sendt 53 sager til afgørelse i Ankestyrelsen.

Af nedenstående skema ses fordelingen af sager på henholdsvis ophævet/ændret, hjemviste og stadfæstede indenfor områderne i Center for Børn og Unge.

Ophævet/ændret	Hjemvist	Stadfæstet
11,5 % (7 sager)	29,5 % (18 sager)	59 % (36 sager)

Af skemaet nedenfor fremgår det, hvordan de 61 afgørelser fordeler sig på de enkelte paragraffer i serviceloven (SEL) under Center for Børn og Unge. Områder markeret med **fed** dækker over børnehandikapområdet. Paragraffer der ikke er truffet afgørelse efter fremgår ikke af skemaet nedenfor.

Område	Ophævet/ændret	Hjemvist	Stadfæstet
Børnefaglig undersøgelse (SEL § 50)	0	1	1
Efterværn og opretholdelse af anbringelse (SEL §§ 76 og 76a)		2	0
Foranstaltninger (SEL §§ 52 stk. 3 nr. 1-9, 55 og 69 stk. 1)			2
Foranstaltninger - §§ 52, stk. 3 og 55			1
Forældrebetaling §159	1		

Hjemgivelse og hjemgivelsesperiode (SEL § 689)			3
Fastsættelse af samvær ved anbringelse (SEL § 71)	5	4	9
Valg af anbringelsessted (SEL § 68b)			2
Økonomisk hjælp - § 52a		2	2
Merudgiftsydelse (SEL § 41) + tilbagebetaling	0	3	10
Personlig hjælp og ledsagelse (SEL §§ 44 og 45) + tilbagebetaling			1
Tabt arbejdsfortjeneste (SEL §§ 42 og 43) + tilbagebetaling	1	6	3
Ulovligt skolefravær, standsning af børn- og ungeydelse (SEL § 155c)			2

Antallet af sager, der er ophævet/ændret er steget fra 5,7 % i 2021 til 11,5 % i 2022; antallet af hjemviste sager er steget fra 28,1 % i 2021 til 29,5 % i 2022; og antallet af sager, der er stadfæstet, er faldet fra 73,6 % i 2021 til 59 % 2022.

Fra 2021 og frem til efteråret 2022 har der været en ualmindelig stor gennemstrømning af medarbejdere i Afd. Børn og familie, hvilket affødte et stort arbejdspress, langsommelighed i sagsbehandlingen og udfordringer med at overholde de i loven fastsatte juridisk krav.

Begrundelserne i de hjemviste sager fra Ankestyrelsen er oftest, at sagerne ikke vurderes at være tilstrækkeligt oplyst, hvorfor der skal indhentes yderligere oplysninger, inden der kan træffes afgørelse i sagen.

Hjemvisninger af afgørelser omkring samvær jf. § 71 sker oftest grundet manglende begrundelse for afgørelsen eller ikke opfyldte proceskrav, herunder partshøring af barnet eller forældremyndighedsindehaver. Ændringer eller ophævelser af kommunens afgørelse sker oftest i tilfælde af, at sagen har været behandlet i Børn og unge-udvalget, og at afgørelsen efterfølgende skærpes ved behandling i Ankestyrelsen eller at afgørelsen som er truffet i udvalget ændres af hensyn til barnet.

24 af de 61 sager ovenfor vedrører børnehandicapområdet. Ud af disse har Ankestyrelsen stadfæstet 14, ændret/ophævet 1 og hjemvist 9. En stor del af de omgjorte afgørelser er typisk sager vedrørende merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste.

Erhvervs-, Beskæftigelses- og Uddannelsesudvalget

Ungeenheden

Ungeenheden varetager ydelser efter serviceloven for en afgrænset målgruppe af såvel de unge under 18 år som de unge over 18 år.

For så vidt angår de unge under 18 år er afgørelseskompetencen for servicelovens bestemmelser i afdeling Børn og Familie, da rådgiverne udarbejder børnefaglige undersøgelser efter SEL § 50 samt handleplan og afgørelse, hvor efter sagen oversendes til videre behandling og opfølgning i Ungeenheden.

For så vidt angår de unge over 18 år er afgørelseskompetencen for socialpædagogisk bistand efter SEL § 85 delvist i Ungeenheden alt afhængig af omfanget af den unges støttebehov.

Der er i 2022 ikke modtaget klager over afgørelser efter SEL § 85 i Ungeenheden.

Retligt grundlag

Efter den sociale retssikkerhedslovs § 84a udarbejder Social-, Bolig- og Ældreministeriet årligt en kommuneopdelt oversigt (Danmarkskortet) over Ankestyrelsens omgørelsesprocenter for klagesager på servicelovsområdet året forinden.

Det fremgår af § 79b i den sociale retssikkerhedslov, at Danmarkskortet skal behandles på et byrådsmøde, hvor Byrådet skal forholde sig til behovet for at styrke den juridiske kvalitet i sagsbehandlingen på et eller flere servicelovsområder gennem handlingsplaner.

Ankestyrelsens afgørelser er vigtige for kommunerne med henblik på at tydeliggøre de overordnede rammer for, hvordan den enkelte kommune skal fortolke servicelovens bestemmelser, når kommunen skal træffe en afgørelse. Ankestyrelsens afgørelser er samtidig også vigtige med hensyn til at sikre ensartet sagsbehandling på tværs af kommunerne og retssikkerhed for borgerne.

Handlemuligheder

Byrådet kan beslutte, at der skal udarbejdes handlingsplaner på et eller flere servicelovsområder, hvis det vurderes, at Danmarkskortet for 2022 for Slagelse Kommune sammenholdt med andre oplysninger i administrationen påviser behov herfor

Vurdering

Samlet vurderes, at der fra 2020 til 2022 er sket et positivt fald i omgørelsesprocenten på servicelovens samlede område fra 44 % i 2020 til 32 % i 2021, og nu 35 % i 2022. Trods den mindre stigning fra 2021 til 2022 ligger omgørelsesprocenten i Slagelse (35 %) lidt under landsgennemsnittet på 37,5 % og omgørelsesprocenten i Slagelse Kommune ligger samtidigt lavere end benchmark (de omkringliggende kommuner) hvor omgørelsesprocenten varierer fra 38-45 %.

På de to danmarkskort der viser delmængden på hhv. Børne- og på Voksenhandikapområdet er billedet mere varieret, men her bliver såvel positiv som negativ udvikling i omgørelsesandel påvirket af, at der er tale om meget få sager. Afgørelser i få sager medfører derfor potentielt større udsving i det samlede resultat.

På børnehandikapområdet ses der et samlet fald fra en omgørelsesprocent på 65 % i 2020 til en omgørelsesprocent på 42 % i 2022. Dette er bedre end landsgennemsnittet på 48,9 % i 2022. Omgørelsesprocenten i Slagelse lå dog helt nede på 26 % på dette område i 2021. Udsvinget dækker blandt andet over, at der blot blev behandlet 17 sager i 2020, 27 sager i 2021 og 24 sager i 2022 på børnehandikapområdet. I de omkringliggende kommuner varierer omgørelsesprocenten fra 25 til 57 %.

På voksenhandikapområdet ses ligeledes et samlet fald fra en omgørelsesprocent på 73 % i 2020 til 50 % i 2021 og nu 44 % i 2022. der er således tale om et kontinuerligt fald. Området ligger dog højere end landsgennemsnittet på 38,9 %. Også her er der dog tale om forholdsvist små mængder. I alt blev 15 sager behandlet af ankestyrelsen på dette område i 2020, 10 sager i 2021 og 18 sager i 2022. I de omkringliggende kommuner, hvor omgørelsesprocenten varierer fra 17 til hele 75 %.

Sundhed og Ældre

Der arbejdes forsat på procedure og kompetenceudvikling i forhold til at sikre, at sagerne er korrekt oplyste forud for, at der træffes afgørelse.

Handicap og Psykiatri

Administrationen vurderer, at det udgør en retssikkerhedsmæssig udfordring, at sagerne ikke er tilstrækkeligt oplyste. Der er sket en stigning i hjemviste afgørelser fra sidste år med 1 sag (der var

11 hjemviste sager i 2021). Da der er indgået et samarbejde med Social- og Boligstyrelsen og Ankestyrelsen om et taskforceforløb på handicapområdet i Slagelse Kommune, hvor netop sådanne dele gennemgås og analyseres, anbefales det ikke at sætte yderligere handleplan på området i gang.

Derudover er der indgået samarbejde med Borgerrådgiveren i kommunen om undervisning i retssikkerhedslov og forvaltningslov.

Børn og Unge

Center for Børn og Unge har i oktober 2022 igangsat en målrettet udviklingsproces med henblik på at styrke kvaliteten og lovmedholdeligheden i sagsbehandlingen. Udviklingsprocessen har særligt fokus på at styrke inddragelsen af barnet og familien og deres retssikkerhed, samtidig med at der er blik for at der iværksættes rette indsatser rettidigt.

Ud over styrkelse af sagsbehandlingen er der foretaget en organisationsændring, som understøtter øget stabilitet og færre skift af rådgiver i sagsprocessen. De iværksatte tiltag afspejler sig positivt i de løbende ledelsestilsyn der foretages og bidrager ligeledes til at imødekomme de ændrede bestemmelser som gælder fra 1.1.2024 som led i Barnets lov.

Det igangsatte udviklingsforløb i Børn og unge, dvs. både i afd. Børn og familie og Ungeenheden løber frem til udgangen af 2025, og forventes at medføre fald i antallet af sager, der bliver hjemvist og ophævet/ændret.

Økonomiske og personalemæssige konsekvenser

Ingen bemærkninger.

Tværgående konsekvenser

Ingen bemærkninger.

Sagens videre forløb

Hvis Byrådet beslutter udarbejdelse af handlingsplaner, vil planerne blive forelagt til godkendelse i de respektive fagudvalg.

Beslutning i Socialudvalget den 4. oktober 2023

Fraværende: Ingen

At 1: Indstilles til Byrådets godkendelse.

Beslutning i Seniorudvalget den 10. oktober 2023

Fraværende: Ingen

At 1: Indstilles til Byrådets godkendelse, at der ikke laves handleplaner.

Beslutning i Erhvervs-, Beskæftigelses- og Uddannelsesudvalget den 13. november 2023

Fraværende: Ingen

At 1: Indstilles til Byrådets godkendelse, at der ikke laves handleplaner.

Beslutning i Økonomiudvalget den 20. november 2023

Fraværende: Henrik Brodersen (O)

At 1: Det indstilles til Byrådets godkendelse, at der ikke laves yderligere handleplaner, idet Økonomiudvalget noterer sig, at der er igangsat indsatser på de respektive områder.

Byrådet forelægges svaret, der vil blive fremsendt til Ankestyrelsen ved sagens behandling den 27/11 2023.

Beslutning i Byrådet den 27. november 2023

Fraværende: Ali Yavuz (A), Anders Nielsen (V), Unnie L. B. Oldenburg (A)

At 1: Godkendt, at der ikke laves handleplaner.

Til punktets behandling var fremsendt 2 bilag. Disse lægges på sagen i forbindelse med referatet.

Bilag

23-017611-8	Bilag 1 - Danmarkskortet - Notat til Ankestyrelsen omkring allerede igangsatte tiltag
23-017611-9	Bilag 2 - Besvarelseskema danmarkskortet